

120 dage som gidsler

Kapring. En dansk familie med tre børn runder i dag fire måneder som gidsler i Somalia. Familiens lystyacht »ING« blev kapret ud for det lovløse land på vej hjem fra to års jordomsejling. Forhandlingerne om familiens frigivelse er endt i en nervekrig: Piraterne på Afrikas horn er blevet grådige.

Fire måneders fangenskab

Den danske families båd blev kapret af somaliske pirater den 24. februar.

Af Line Holm Nielsen
lin@berlingske.dk

Det sidste livstegn, før mareridtet begyndte, kom fra familiens mellemste barn.

Det var morgen, da den 15-årige søn satte sig ved computertasterne og skrev den sidste opdatering på familiens sejlerblog. Vinden, der i et par dage havde rullet båden fra side til side og sendt kaskader af havvand ind over stævnen, var aftagende. Der var delfiner langs kølen – så tæt på, at de næsten kunne klappes, når drengene lagde sig fladt på dækket og stak hænderne i det lune hav.

Ellers var den danske familie på fem og deres to gaster lullet hen i rutine. De var halvandet år inde i jordomsejlingen på den 43 fod lange sejlbåd »ING«. Disse dage i februar 2011 var ren transport; fragt over det åbne Indiske

Ocean. På vej væk fra dykkene med skildpadder ved Maldivernes atoller, og lidt nærmere Danmark og afslutningen på deres livs rejse.

»Snork pyh. Zzzz. Der er ikke sket en disse ud over det normale. [...] Så et skib klokken ni om aftenen på min vagt. Vinden aftog hen over morgenen, så vi rebede ud. Og vi er IKKE blevet bordet af pirater,« skrev den 15-årige søn den 23. februar.

Dagen efter opfangede Søværnets Operative Kommando et nødsignal fra båden, et tegn på alvorlig fare. Men først, da en telefonsamtale fra et fattigt afrikansk land gik igennem til pårørende i Danmark, blev myndighederne sikre. Familien var taget af somaliske pirater.

Siden har de syv danskere fra lystyachten været i sørøvernes varetægt. Det er fire måneder siden i dag.

120 DAGE EFTER kapringen af »ING« er gidseltagningen gået ind i en ny fase. »En nervekrig,« kalder flere kilder med kendskab til forhandlingerne situationen lige nu. Medi edækningen er døet hen. Oplysningerne er ekstremt sparsomme eller holdes tæt ind til kroppen hos de involverede. Ingen undtagen de nære pårørende ved reelt, hvordan familien har det. Spekulationer om hvordan den psykisk tackler fangenskabet er netop det: Spekulationer.

Gidseltagningen af familien fra Kalundborg og deres to mandlige besætningsmedlemmer vakte opsigt i hele verden, da den blev offentligt kendt. Ud over faderen og moderen består familien af tre børn; to drenge på 15 og 17 år og datteren på 13.

Somaliske kriminelle har taget hundredevis af gidsler i de seneste syv-otte år, men det er første gang, børn er ofre. Sammen med to sømænd, der blev kidnappet i januar, er familien tillige de danske gidsler, der har været længst tid i fangenskab.

Angiveligt har piraterne – ansporet af

det beløb, der blev udbetalt for det britiske sejlerægtepar Rachel og Paul Chandler i efteråret 2010 – forlangt et tocifret millionbeløb i løsesum for danskerne. De pårørende til Kalundborg-familien har tilbudt en tredjedel – et overvældende beløb for en almindelig lønmodtagerfamilie – men det blev afvist.

DE PÅRØRENDE I Danmark er under et umenneskeligt pres. Lokale journalister ved det lokale nyhedssite, *Somali Report*, kunne tidligere på måneden fortælle, at moderen og datteren i familien havde været syge i en periode:

»Helbredssituationen for familien er forbedret nu, men de er stressede og traumatiserede,« sagde Abdirisaq Du'aysane, direktøren for regionen Puntlands antipiratenhed. Politikerne herhjemme har sagt, at staten nok kan støtte, men ikke give en krone.

»De danske myndigheder er meget bekymrede over situationen. Men den danske stat forhandler ikke om løsesum med kriminelle,« siger Charlotte Slente, chef for ministeriets Borgerservice, som venligt, men bestemt henstiller til, at pressen ikke spekulerer i prisen per dansk hoved.

Uden forsikring eller et stort rederi i ryggen må familien på egen hånd forsøge at indsamle en form for løsesum. Og blot håbe på, at det forholder sig som eksperterne siger: At piraterne muligvis er afstumpede kriminelle, men at de har en stærk økonomisk interesse i at holde de syv danskere i live.

»Erfaringsmæssigt er der grund til at være optimist. Med en gennemsnitlig årsløn på 240 dollar (1.200 kr.) i Somalia har piraterne tålmodighed til at vente i meget lang tid på den store gevinst, men de er interesserede i en løsning,« siger Lars Bangert Struwe, forsker og piratekspert ved Center for militære studier, Københavns Universitet.

Piratproblemet i somalisk farvand er

fakta ■

Sørøveri – en milliardforretning

■ I 2011 er foreløbig 243 piratangreb på skibe rapporteret på verdensplan. Antallet af kapringer er 26.

■ Røveriske overfald på skibe foregår over hele den sydlige halvkugle. Udover de afrikanske farvande er Bangladesh, Brasilien og Indonesien m.fl. udsat.

■ Havet ud for Somalia er det farligste. I år er der rapporteret 154 overfald og 21 kapringer herfra.

■ Somaliske pirater har taget alt i alt 362 gidsler i 2011.

■ Lige nu er 23 skibe og 439 gidsler i somaliske piraters varetægt. Af disse er ni danskere.

■ Det anslås, at piraterne i Somalia tjente over en mia. kr. på kapringer og gidseltagninger i 2010. Dertil kommer milliarder i ekstra sikkerhedsudgifter hos rederier og søværn.

KILDER: IMB PIRACY REP. CENTRE, UDENRIGSMINISTERIET, ONE EARTH FUTURE FOUNDATION.

eskalerende. Det første kvartal af 2011 satte rekord i antal piratangreb, siden fænomenet opstod i 1990'erne, viser en ny rapport fra det tyske forbundspoliti.

MEN OGSÅ PIRATERNE er pressede. Somaliske regeringstropper forsøgte i marts at befri en gruppe gidsler under en væbnet aktion. Det lykkedes ikke, men flere pirater blev dræbt. Hvorvidt det var de danske gidsler, det drejede sig om, er der modstridende oplysninger om.

Den lovlydige lokalbefolkning i området er også vrede, fordi de militærhelikoptere, der overvåger piraterne, ødelægger fiskeriet. Ifølge Somali Report er gidslerne blevet flyttet utallige gange. Først rundt på landjorden, siden placeret på et kapret græsk fragtskib, M/S »Dover«. Senest skal M/S »Dover« være sejlet til Rasu Bina; en by, som er ugæstfri og vanskelig for piraterne at være i, men de har ikke andet valg.

De pårørende til gidslerne har på råd fra politi og myndigheder bedt om fred. Kun da en journalist fra Ekstra-Bladet i marts besøgte M/S »Dover« og beskrev de uhygiejniske og fornedrende forhold, reagerede familien offentligt – og vredt:

»Det er udtryk for manglende respekt for vores kære, som jo ikke har mulighed for hverken at sige ja eller nej til at medvirke [...] Det er uværdigt og tjener først og fremmest piraternes sag,« skrev familien i en pressemeddelelse.

Både den danske familie og andre gidslers situation forværres af, at der lige nu er stor usikkerhed om, hvad »prisen« er på gidsler. Området har været præget af stigende løse-sommer, og det har gjort piraterne grådige:

»Den rimelige »forståelse«, der var for nogle år siden mellem sikkerhedsfirmaerne og somalierne, er ikke rigtig til stede for tiden. Men hvor ubehageligt det end lyder, er det forretning som så meget andet. Man

prutter om prisen. Det kan tage måneder, og forhandlingerne kan blive afbrudt og genoptaget, før man når til enighed,« siger Lars Bangert Struwe.

FAMILIEN HAVDE SPARET op i årevis, lejet huset ud og sagt deres job op, da de i august 2009 stævnedes ud fra Kalundborg. Halvandet år senere var familien nået to tredjedele rundt om jorden; til Maldiverne sydvest for Indiens spids. Herfra satte de i midten af februar kursen mod nordvest, direkte mod Aden-bugten og Rødehavets Suezkanal. Det er den korteste vej til Europa – og den farligste.

I medierne og i sejlermiljøet er der blevet spekuleret i, hvorfor det danske forældrepar sejlede gennem verdens mest piratinficerede farvand med tre børn ombord. »Uansvarligt« og »håbløst dumt« har pirateksperter kaldt det.

I marts skrev Ekstra-Bladet på baggrund af anonyme kilder i Søværnets Operative Kommando (SOK), at faderen to gange kontaktede SOKs operationscenter for at få en risikovurdering. Faderen fik ifølge avisen tydelige advarsler, men svarede angiveligt, at »der er en risiko ved alt, også ved at gå over vejen«. Officielt vil SOK hverken be- eller afkræfte ordvekslingen.

I familiens sejlerblog på internettet lød faderen selvsikker og fortrøstningsfuld, da de sejlede mod Afrikas Horn:

»Vi har opdateret vores forlisplan, lavet piratplan for, hvem der gør hvad, hvis vi bliver angrebet, og vi sender hver dag pos[ition] og status til de væbnede styrker, UMKTO, og forskellige kontaktpersoner, som er så venlige at følge os, og endelig lavede vi mand-over-bord-øvelser, da vi havde taget ankeret,« skrev faderen den 19. februar. UMKTO er en britisk anti-pirat-enhed i Dubai. Faderen meldte angiveligt familiens rute hertil som en slags sikkerhedsforanstaltning.

Familien lagde tilsyneladende kursen mod en »korridor« midt i Aden-bugten, som er kontrolleret af internationalt militær – og dermed relativt sikker. Problemet er, at man – for at nå frem til den sikre korridor – skal krydse tusindvis af kilometer, hvor pirater har slået til. Også langt ude på åbent hav.

»Nu vil vi bare nyde togtet, for heldigvis har der, uanset de mange piratangreb på erhvervsfartøjer og generel stor frygt blandt sejlere, aldrig været nogen angreb på sejlbåde, som har fulgt den anbefalede rute,« skrev han den 19. februar.

HER TOG FADEREN gruelig fejl. 200 lystbåde løber hvert år risikoen og sejler gennem Aden-bygten. Selv om store handelsskibe er piraternes favoritmål, har der siden 2008 været mindst otte kapringer af private yachts. Nummer otte foregik samme dag som faderens blogindlæg, da fire amerikanske lystsejlere faldt i piraternes kløer. Den nyhed nåede frem til danskerne dagen efter:

»[Vi har] hørt, at en amerikansk sejlbåd er kapret 240 sømil fra Oman i går. Vi snakker selvfølgelig en del om det, men det er langt over tusinde kilometer væk, og det Arabiske Hav, som vi sejler over, er på størrelse med Europa. I aftes så [sønnen på 15] et rødt lys stige op fra havet. Det var en helikopter fra et krigsskib, som senere sejlede lige agten om os. I morges kom der pludselig et larmende brunt fly ind over mastetoppen. Over VHF'en meddelte de, at det var et fly fra koalitionsstyrken, og [at] vi skulle identificere os. Betyrrende, at de passer godt på os,« skrev faderen den 20. februar.

Den 23. februar forsøgte specialstyrker at komme de fire amerikanske gidsler til undsætning. Det slog frygteligt fejl: Alle fire civile blev dræbt under skudvekslingen med piraterne.

Dagen efter overfaldt piraterne den danske familie. **B**

fakta ■

De ni danske gidsler i Somalia

- Far, 52 år, tidl. institutionsleder.
- Mor, ukendt alder, ingeniør og psykoterapeut.
- Søn, 17 år.
- Søn, 15 år.
- Datter, 13 år.
- Gast 1 på båden ING, i 20'erne.
- Gast 2 på båden ING, i 20'erne.
- Desuden sidder en dansk kaptajn og en dansk styrmand fra fragtskibet M/V »Leopard« som gidsler. Deres skib blev kapret den 12. januar.

